

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): Štěpán Černoušek

Název práce: Pohled na období stalinismu jako třetí plocha mezi ruským státem a hnutím Memorial

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Mgr. Karel Svoboda, Ph.D.

1. **OBSAH A CÍL PRÁCE** (stručná informace o práci, formulace cíle): Bakalářská práce se zabývá problematikou historické politiky současného ruského státu a jejím dopadem na ruskou společnost. Dané téma zkoumá na situaci hnutí Memorial, To bylo jakýmsi produktem perestrojkové doby, která přímo přála kritickému zkoumání ruské historie. Proto se stále více dostává do konfliktu s ruským státem, i když je jeho zaměření apolitické. Práce tak zajímavým způsobem sleduje proměnu nejen tohoto vztahu, ale i ruské politiky vůči vlastní historii, jmenovitě vůči období stalinismu. Linie střetu, která je patrná už od sovětských dob, přitom prochází nikoli mezi odmítáním existence stalinských represí a jejich zvyrazňováním, ale mezi jejich chápáním jako nedílné součásti sovětského režimu a naopak jejich vysvětlováním jako dějinného excesu. Právě druhou variantu razí v současné době ruský stát, zatímco hnutí Memorial chápe (i přes autorem zmiňovanou necentralizovanou strukturu) pojímá sovětský režim jako jeden celek. Z takových rozdílů v pojetí následně vznikají konflikty, na které se Štěpán Černoušek zaměřil.

2. **VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ** (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.): Autorovou nespornou výhodou je fakt, že se s řadou členů hnutí Memorial zná osobně. Díky tomu mohl do práce vnést i vhléd nejen na základě výzkumu oficiálních dokumentů či novin, ale i z osobních zpovědí. To je velmi cenné a při hodnocení práce by tento fakt měl být vyzdvihnut. Na druhou stranu by bylo dobré se v některých částech (zvláště na konci práce) tolik nedržet citátů a ponechat volnost vlastní interpretaci.

Autor postupuje při zpracování deduktivní metodou, kdy na základě vztahu mezi hnutím Memorial a ruským státem hledá odpověď na otázku, zda se jedná o snahu potlačovat jakýkoli svobodný projev nebo o změnu pohledu na ruskou historii. Postupuje přitom chronologicky, s hlavním těžištěm v posledním období. Takový postup se mi jeví naprosto logický, nemám k němu výhrad. Jistou otázkou vzbuzuje snad jen zařazení kapitoly o stalinských represích jako takových, která působí neorganicky a dalo by se namítat, že nemůže jít dostatečně do hloubky.

3. **FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.): Bakalářská práce ukazuje na autorovu zkušenost s psaním odborných i populárních textů. Není jí tak po této stránce příliš co vytknout. Snad jen rusismus „pomníky byly sneseny“ (str. 6), užívání přítomného času pro minulé děje. U citací lze zmínit snad jen poněkud rušivou formu odkazů (namísto horního indexu řádné číslo). Překvapí i zařazení jednoho článku z Respektu, shodou okolností autorova, mezi vědecké články, nikoli mezi zpravodajské články. Zde se nicméně jedná o detail. Formálně jsem tak nenalezl nic výrazného, co by zasluhovalo negativní pozornost.

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.): Práce jistě není bezchybná, nicméně můj celkový dojem je pozitivní. Velmi oceňuji hlavně to, že se autor nenechal strhnout ke zjednodušenému výkladu, kde by zněla jen verze o represivnosti putimského režimu, ale že hledá hlubší vysvětlení. Zúžení na hnutí Memorial považují za velmi dobré, protože se tím autor vyhnul poměrně rozsáhlé oblasti populární kultury. Na druhou stranu jde právě u ní o důležitý moment, kdy se historická politika stále výrazněji přesouvá k mýtizaci ruských, respektive sovětských dějin. Chybí mi i zmínka o proměnách ve vnímání historie ruskou společností (například na základě sociologických výzkumů, ovšem to je do jisté míry mimo téma vztahu ruského státu a Memorialu.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- Zasahuje Memorial ve svých komentářích do problematiky populární kultury (například případ kolem filmu 28 Panfilovců)

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci rozhodně doporučuji k obhajobě a navrhuji známku **výborně**.

Datum:

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.